

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2016**1 YLEISTÄ**

Kajaanin vanhusneuvoston toiminta on käynnistynyt vuonna 2001. Kajaanin kaupunginhallitus asetti kokouksessaan 17.6.2013 Kajaanin vanhusneuvoston neljännelle toimikaudelle 2013 – 2016 ja vahvisti vanhusneuvoston kokoonpanon. Vuosi 2016 oli Kajaanin vanhusneuvoston nelivuotisen toimintakauden neljäs toimintavuosi.

Vanhusneuvostot tulivat nk. vanhuspäätöslain myötä lakisääteiseksi ja jokaisen kunnan oli asetettava vanhusneuvosto viimeistään 1.1.2014.

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista ns. vanhuspäätöslain tarkoituksena on muun muassa parantaa ikääntyneen väestön mahdollisuutta osallistua elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun ja tarvitsemiensa palvelujen kehittämiseen kunnassa. Vanhusneuvosto on otettava mukaan em. suunnitelmien valmisteluun ja arviointiin. Neuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvointiin, terveyteen, osallisuuteen, elinympäristöön, asumiseen, liikkumiseen, päivittäisistä toiminnoista suoriutumiseen ja ikääntyneen väestön tarvitsemiin palveluihin. Ikääntyneiden asemasta ei saa päättää ilman vanhusneuvoston aitoa myötävaikutusta. (Erkki Virtanen Kemi & Oulu 18.-20.4.2013): Vanhuspäätöslaki Mitä se on ja mitä se ei ole?)

Vanhusneuvosto toimii vanhusten suorana osallistumisen ja vaikuttamisen kanavana. Vanhusneuvosto tekee esityksiä ja aloitteita sekä antaa lausuntoja ikäihmisiä koskevissa asioissa. Neuvoston tehtäviin kuuluu myös ikäihmisten aktivointi oman elämänsä hallintaan ja vireyteen mahdollisimman pitkään. Vanhusneuvosto seuraa kuinka sosiaali- ja terveysministeriön ”Ikäihmisten hoitoa ja palveluja koskeva laatusuositus” toteutuu Kajaanissa.

Kajaanin vanhusneuvostossa on (toimikausi 2013-2016) 17 varsinaista jäsentä ja heillä henkilökohtaiset varajäsenet. Neuvostossa ovat edustettuina eläkeläisjärjestöt, potilas- ja vammaisjärjestöt, Kainuun omaishoitajat ja läheiset ry ja kylä- ja asukasyhdistykset. Lisäksi vanhusneuvostossa on edustaja kaupunginhallituksesta, sivistyslautakunnasta, ympäristöteknisestä lautakunnasta, Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymästä sekä sivistys- ja ympäristötekniseltä toimialalta sekä ammattikorkeakoulusta.

2 HALLINTO JA TALOUS

Vanhusneuvosto on pitänyt kuluneen vuoden aikana neljä (4) kokousta (21.1.2016, 19.5.2016, 8.9.2016 ja 3.11.2016).

Vanhusneuvoston toimikaudella 2013-2016 puheenjohtajana toimii Mikko Pesonen ja sihteerinä Tuula Heikkinen.

Vanhusneuvoston asioita valmisteleivassa työryhmässä ovat olleet mukana puheenjohtaja Mikko Pesonen, varapuheenjohtaja Katriina Ojala, jäsenet Esa Anttonen, Veikko Niskanen ja Kaija Patronen sekä sihteerinä Tuula Heikkinen.

Kajaanin vanhusneuvoston esityslistat ja pöytäkirjat tehtiin asianhallintajärjestelmällä ja julkaistiin kaupungin internet-sivuille [www.kajaani](http://www.kajaani.fi) > Päätökset ja päättäjät.

Ympäristötekniikan lautakunnan yhdyshenkilö vaihtui Jari Kauppiseen. Kainuun Omaishoitajat ja Läheiset ry jäsen vaihtui Pirkko Viljanmaan. Pirkko Viljanmaan varajäsen on Raimo Reinikainen.

Kaupunginhallituksen käyttösuunnitelmassa vuodelle 2016 vanhusneuvoston toimintaan varattiin 10 000 euroa.

3. VANHUSNEUVOSTON KOKOONPANO VUONNA 2016

Toimikausi 2013-2016 (suluissa osallistuminen kokouksiin)

Asema	Nimi	Edustaa	Varajäsen
Puheenjohtaja	Mikko Pesonen (4)	Kainuun Posti- ja tele-eläkeläiset ry	Arto Toivanen
Varapuheenjohtaja	Katriina Ojala (4)	Sivistyslautakunta	Helena Ohtonen
Jäsen	Esa Anttonen(4)	Kainuun kansalliset Seniorit ry	Tarja Kiira
Jäsen	Tyyne Immonen (2)	Kajaanin Kunnalliset Eläkeläiset ry	Erkki Kemppainen (2)
Jäsen	Liisa Hätinen (4)	Kajaanin Oikeutta eläkeläisille ry	Laila Pulkkinen
Jäsen	Pirkko Viljanmaa (4)	Kainuun omaiset ja läheiset ry	Raimo Reinikainen
Jäsen	Antero Kyllönen (4)	Kajaanin Eläkeläiset ry	Aino Tuovinen (1)
Jäsen	Kaija Leinonen (2)	Kylä- ja asukastoimikunnat	ei varajäsentä
Jäsen	Liisa Mikkonen (4)	Kainuun sote	Arja Horto
Jäsen	Veikko Niskanen (3)	Kajaanin Eläkkeensaajat ry	Tellervo Huotari
Jäsen	Kaija Patronen (4)	Ympäristötekniinen lautakunta	Ari Tihinen
Jäsen	Tero Paukkeri (2)	Kaupunginhallitus	Sanni Väisänen (2)
Jäsen	Lea Torvinen (4)	KAPOVA ry	Ritva Grönfors
Jäsen	Marja-Leena Tuhkanen (4)	Eläkeliiton Kainuun piiri ry	Maija Karjalainen
Yhdyshenkilö	Anniina Gutzén (2) Jari Kauppinen (1)	Ympäristötekniinen toimiala	Teemu Hurskainen (1)
Yhdyshenkilö	Aune Kariluoto (3)	Sivistystoimiala	Jarmo Kinnunen
Yhdyshenkilö	Anitta Juntunen (2)	Ammattikorkeakoulu	Eija Heikkinen (1)
Sihteeri	Tuula Heikkinen (4)		

4 VARSINAINEN TOIMINTA

Vakiopykälänä kaikissa vanhusneuvoston kokouksissa ovat:

- sidosryhmien katsauspuheenvuorot
- ikääntyvien palveluiden ajankohtaiset tutkimukset ja selvitykset
- vanhusneuvostolle saapuneet aloitteet ja kananotot

Kokous 21.1.2016

Vuoden ensimmäisen kokouksensa vanhusneuvosto piti Hoivakoti Kajaanin-Helmessä. Hoivakodin vastaava ohjaaja Minna Okkonen esitteli taloa.

Vanhusneuvosto hyväksyi vuoden 2015 toimintakertomuksen.

Vanhusneuvoston jäsenet olivat saaneet tehtäväkseen lukea EETU ry:n vanhusneuvosto-oppaan. Kokouksessa todettiin, että opas on hyvä työkalu vanhusneuvostotyöhön.

Kokous 19.5.2016

Toukokuun kokouksessa vanhusneuvosto käsitteli Kajaanin Seudun Senioriopettajat ry:n tekemää aloitetta palvelutalotyyppisen asumisen parantamiseksi Kajaanissa. Aloitteen tekijöiden mielestä Kajaanin tarvitaan ikäihmisille ”senioritalo”, joka on varustetasoltaan kodin ja hoitolaitosten/hoitokotien välimaastossa. Vanhusneuvoston mielestä asia on kannatettava ja on hyvä, että asia on nostettu esille. Kajaanissa on tarvetta tämän tyyppiselle palveluasumiselle. Vanhusneuvosto päätti lähettää tästä pöytäkirjan otteen Kajaanin kaupunginhallitukselle.

Toukokuun kokouksessa vanhusneuvosto käsitteli kaupungintalon ulkoseinässä olevaan postilaatikkoon vanhusneuvostolle jätetyt aloitteet. Samalla vanhusneuvosto mietti tiedottamisen tapoja, miten on reagoitu vanhusneuvostolle tulleisiin aloitteisiin ja kannanottoihin. Jokainen vanhusneuvoston jäsen vie tietoa eteenpäin omissa yhdistyksissään ym. Yksi tiedottamisen tapa voisi olla ilmoitustaulut (Tutun Tupa, Muistiyhdistys ym.). Jäsen Veikko Niskanen valtuutettiin lähestymään asiassa Koti-Kajaania.

Vanhusneuvostolle oli tullut tiedoksi kirje. Kirjeessä oli omaisensa kotihoidon kokemustietoihin pohjautuvaa tietoa. Kirjeessä oli pyyntönä, että mikäli vanhusneuvostolta pyydetään lausuntoa/vastaavaa kotihoidon linjauksista, niin toivotaan, että vanhusneuvosto tuo esille nämä kokemustiedot. Vanhusneuvosto keskusteli asiasta ja oli syvästi pahoillaan ja järkyttynyt näistä nyt esille tuoduista kokemuksista. Vanhusneuvoston mielestä hoitojärjestelyjä pitää tarkastella uudestaan. Jäsen Liisa Mikkonen vei asian Kainuun sotien vanhuspalveluiden vastuualuepäällikön tietoon.

Kokous 8.9.2016

Vanhusneuvosto sai vanhustenviikon ja vanhusten joulujuhlan ohjelma luonnoksen.

Kaupungintalon Pohjolankatu 13 ulkoseinässä olevaan lukolliseen postilaatikkoon voi jättää vanhusneuvostolle osoitettua postia (aloitteet ym.). Kalliokatu 9 sisällä olevaan lukolliseen laatikkoon voi myös jättää vanhusneuvostolle osoitettua postia. Laatikossa oleva posti tuodaan kirjekuoressa vanhusneuvoston sihteerille kaupungintalon Kajaani Infoon. Postilaatikon tyhjentämisestä huolehtii Marja-Leena Tuhkanen.

Puheenjohtaja Mikko Pesonen ja jäsen Veikko Niskanen olivat käyneet tapaamassa Koti-Kajaanin päätoimittajaa. Koti-Kajaani suhtautuu myönteisesti asiaan ja lehti voi laittaa logon alle vanhusneuvoston käsittelemiä aloitteita. Tekstejä Koti-Kajaaniin voivat lähettää vain puheenjohtaja ja sihteeri. Vanhusneuvosto hyväksyi jäsen Veikko Niskasen suunnitteleman logon.

Kokouksessa käsiteltiin Kainuun vanhusneuvostojen Kajaanissa 20.10.2016 pidettävän yhteistapaamisen ohjelmaa.

Vanhusneuvosto päätti, että jäsen Anitta Juntunen seuraa ja esittelee vanhusneuvostolle ikääntyvien palveluiden ajankohtaiset tutkimukset ja selvitykset ja tuo ne sihteerin kautta esityslistalle.

Kokous 3.11.2016

Vanhusneuvosto sai vanhustenviikon yhteenvedon.

Vanhusneuvosto hyväksyi toimintasuunnitelman ja talousarvion vuodelle 2017.

Kokouksessa käsiteltiin myös vanhusten joulujuhlaa, jota vietettiin 1.12.2016.

Vuoden viimeisessä kokouksessa vanhusneuvosto valitsi vuoden 2016 vanhuksen.

Vanhusneuvosto sai haasteen 'Hyvä teko ikäihmisille' Suomi 100-vuotisjuhlan kunniaksi. Haasteen lähettäjä oli Ruskon kunnan vanhus- ja vammaisneuvosto.

Tänä vuonna vanhusneuvosto päätti järjestää yhteisen jouluruokailun kaupungintalon ravintola Kajateriassa 15.12.2016.

Vanhustenviikko ja vanhusten joulujuhla

Kajaanin vanhusneuvosto on vastannut vuosittain kahden yleisölle kohdistuvan tärkeän tapahtuman järjestelyistä eli Kajaanin vanhustenviikosta lokakuussa ja vanhusten joulujuhlasta joulukuussa. Vanhusten joulujuhlassa on julkistettu kajaanilainen vuoden vanhus.

Valtakunnallista vanhustenviikkoa vietettiin tänä vuonna 2. – 9.10.2016. Kajaanin vanhustenviikon eri tilaisuuksissa kävijöitä oli lähes 1 300. Tämän vuoden teemana oli 'Tekee mieli oppia'. Tasavallan presidentti Sauli Niinistö toimi viikon suojelijana. Kajaanissa vanhustenviikon järjestelyistä vastasi Kajaanin vanhusneuvosto.

Kävijöitä eri tilaisuuksissa oli seuraavasti:

Sunnuntaina 2.10. Vanhustenviikon kirkkopyhä ja kirkkokahvit, osallistujia noin 150.

Maanantai 3.10. Vanhusneuvosto jalkautui tavarataloihin. Mukana oli Kaukametsän opiston opiskelijoita. Ihmisiä kävi mukavasti vanhusneuvoston jäsenten juttusilla.

Tiistaina 4.10. Keittolounasta tarjottiin Keskuseurakuntakodilla kahden euron hintaan, kävijöitä 95.

Tiistaina 4.10. SeniorSurf päivä pääkirjastossa Tietotekniikka ja netti tutuksi. Tapahtumassa oli terveystietojen mittausta, hoiva-alan robotteja, tietoa kansanterveysjärjestöistä, erilaisten sähköisten palveluiden ja laitteiden opastusta sekä etälääkäri, kävijöitä 186.

Keskiviikkona 5.10. Juhlassa ajankohtaisia asioita. Eetu ennakoi ikäihmisten tulevaisuutta ja muuta ohjelmaa Kaukametsän Kouta -sali. Puheen piti Eläkeläisliittojen etujärjestö Eetu ry:n puheenjohtaja Martti Korhonen, osallistujia 150.

Keskiviikkona 5.10. Elokvakeskus Biorex vanhustenviikon erikoishintaiset näytökset, kävijöitä 198.

Keskiviikko 5.10. Kaukametsän opiston kokoushuone: Kulttuuri ja taide hyvinvoinnin edistäjänä -etäluento, osallistujia 4.

Torstaina 6.10. Kajaanin Matkailuoppaat ja Pohjolan Matka tarjosivat yhteistyössä Kajaani Infon kanssa '60-luvun Kajaani' opastetun kiertoajelun, osallistujia 39.

Torstaina 6.10. Muistiluento kaupungintalon valtuustosalissa, osallistujia 40.

Perjantaina 8.10. Kalliokatu 9 Senioritanssia, osallistujia 20 ja Liikenneturvan luento 'Iäkäs liikenteessä', osallistujia 40

Perjantaina 8.10. Laitosvierailu Arvola-kotiin, osallistujia 20.

Kajaanin vesiliikuntakeskus Kaukavesi tarjosi koko viikon ajan uintimahdollisuuden 65-vuotta täyttäneille edullisempaan hintaan ja Kaukaveden kahviossa oli Roosa-pulla kampanja; kahvi ja pulla hintaan 2,50 e, kävijöitä 331.

Kajaanin taidemuseoon ja Kainuun Museoon on ilmainen sisäänkäynti.

Kaupunginkirjastolla oli koko viikon esillä aiheeseen liittyvää kirjallisuutta.

Karoliinan Kamarin ja Tutun Tuvan tapahtumat.

Vanhusten joulujuhlaa vietettiin Kaukametsän -salissa 1.12.2016. Tilaisuudessa julkistettiin vuoden vanhus 2016. Vuoden vanhukseksi 2016 vanhusneuvosto valitsi Anni Sinisalonen. Vanhusneuvosto vastasi vanhusten joulujuhlan järjestelyistä. Vanhustenviikon teemaa 'Tekee mieli oppia' pidettiin yllä myös vanhusten joulujuhlissa.

Joulujuhlaan osallistui arviolta 400 henkilöä. Joulujuhlan ohjelma koostui kanteleiden soitosta, piispan tervehdyksestä, yhteislauluista, jouluhartaudesta ja kuorolauluista. Juhlan avasi vanhusneuvoston puheenjohtaja Mikko Pesonen ja puheenvuoron piti kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja Pertti Varimo. Tilaisuuden alussa oli kahvitarjoilu, jonka lahjoittivat vanhusneuvosto, Prisma tavaratalo ja Kainuun Osuuspankki.

5. ALOITTEET/KANNANOTOT

Vuoden aikana vanhusneuvosto otti kantaa ja halusi selvyyttä seuraaviin asioihin:

Vanhusneuvosto otti kantaa Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän tekemiin maksujen korotuksiin. Vanhusneuvosto oli huolissaan maksujen korotusten vaikutuksista ja pelkäsi, että korotukset kohdistuvat raskaimmin pienituloiseen väestönosaan, joiden maksukyky on heikko. Valtakunnassa maksukäytännöt ovat erilaiset riippuen asuinpaikkakunnasta ja tämä lisää vanhusneuvoston mielestä eriarvoisuutta.

Vanhusneuvosto teki kannanoton laboratoriopalveluista ensin Kainuun sotelle ja myöhemmin Nordlabille.

Vanhusneuvosto lähetti VR:lle kannanoton lippu-uudistuksesta.

Vanhusneuvosto teki aloitteen, että Vesiliikuntakeskus Kaukaveteen tarvitaan erillinen peseytymis- ja pukuhuone niin, että apua tarvitseva avustettava ja eri sukupuolta oleva avustaja esimerkiksi perheenjäsen voivat rauhassa peseytyä ja pukeutua.

Vanhusneuvosto teki esityksen kaupungille, että vanhuuseläkkeellä oleville Waltti -kortin lisälataaminen Kajaani Infossa on maksutonta.

6. VANHUSNEUVOSTON TOIMINNAN ESITTELYÄ

Kun eri tahot pyytävät virallisesti eri tilaisuuksiinsa vanhusneuvoston jäseniä esittelemään Kajaanin vanhusneuvoston toimintaa, niin esittelymateriaalina käytetään vanhusneuvoston PowerPoint esitystä. Tilaisuuksista lähetetään tieto vanhusneuvoston puheenjohtajalle ja sihteerille.

Puheenjohtaja Mikko Pesonen esitteli Kajaanin vanhusneuvoston toimintaa 7.6.2016 Sokeain yhdistykselle.

7. KOULUTUKSET, TAPAHTUMAT, VIERAILUT, YHTEISTYÖ JNE.

Kajaanin vanhusneuvosto teki yhteistyötä Kajaanin ammattikorkeakoulun ja Kainuun ammattiopiston kanssa.

Vanhusneuvoston jäseniä tutustui Kainua Kainuun uusi sairaala allianssi -hankkeen projektitoimistoon 18.1.2016.

Vanhusneuvosto järjesti luennon 26.4.2016 luottamushenkilöille ja kaupungin työntekijöille nk. vanhustalosta. Luento oli kaupungintalon valtuustosalissa. Luennoitsijana oli aluehallintoviraston sosiaalihuollon ylitarkastaja Marja-Leena Lantto. Luennolle osallistui 16.

Kajaanin vanhusneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja osallistuivat Kainuun vanhusneuvostojen yhteistapaamiseen 12.5.2016 Ristijärvellä ja puheenjohtaja ja sihteeri osallistuivat 20.10.2016 yhteistapaamiseen Kajaanissa.

Arjen pelastajat työpajoihin osallistuivat: 29.1.2016 Esa Anttonen, 10.3., 16.3., 16.4., 5.5., 18.5., 1.6., 15.6., 27.10. ja 26.11. Mikko Pesonen.

Puheenjohtaja Mikko Pesonen osallistui 4.5.2016 Kainuun potilas-, kansanterveys- ja vammaisjärjestöjen, Kainuun vanhusneuvostojen ja Kainuun sotien edustajien yhteistyökokoukseen.

Hoitokoti Toppilan 50-vuotisjuhlaan 29.9.2016 osallistuivat Pirkko Viljanmaa ja Liisa Hätinen.

Puheenjohtaja Mikko Pesonen ja jäsen Esa Anttonen osallistuivat Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen päiville.